

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsafér, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szemléi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók. Bémmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt. HIRDETÉSI DÍJ: Ot-hasabos petitor egyezel belgátásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlér 4 hasabos petitorért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiaz, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomtat az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és áhirdetmények.

Szegény Ghyczy Kálmán!

(T.) Szegény Ghyczy Kálmán! Beh hátra is vagy Te a civilizációban, már t. i. a legujabb hazafiságnak az ő feltételei szerint. Irsz Te egy röpiratot, melyben azt mondd, hogy a civilizáció napról napra fejlődő igényei nem engedik azt kilátásba helyezni, hogy állami kiadásaink csökkenjenek; holott azokat a bevételek nem fedezik. Azonfelül deficitünk is van, azt is törleszteni kell, máskülönben a pénzügyi egyensúlyt nem ériük el s folytonos pénzzavarnak, újabb kalamitásoknak, háboru esetén veszélyeknek vagyunk kitéve, már pedig hazáját nem szeretheti az igazán, ki bajait, betegségét ismerve nem kuruzsolással, de a tudomány, tapasztalás, példák s józan ész által alkalmasnak ismert gyógyszerek által ne akarjon azon segíteni. Máskülönben pedig nem lehet rajta segíteni, mint a jövedelem fokozása által, a jövedelem fokozását pedig máképen elérni nem lehet, mintha oly adókat vetnénk ki, melyeket csak azok fizetnek, kik akarnak. — Hiszen csak épen most dicéérték ellenzéki lapjaink az osztrák pénzügyminisztert, ki a közvetett adók útján 150 millió forintot vesz be és helyreállítja a pénzügyi egyensúlyt.

Előáll tehát Ghyczy Kálmán az ő ismeretes, tiszta, becsületes és őszinte hazafiságával s a mint azt a nyílt jellemű, ámitásra nem számító, de okos emberek tenni szokták, nem himez hámoz, nem hiteget és nem kerülgeti a kását, hanem a dolog érdemébe vág s kimondja a minél egyebet tiszta eszű, őszinte, nem spekuláló és népszerűség hajhászó hazafi nem is mondhat: „Megvizsgálván és meggyőződve róla, hogy a kiadást nem lehet apasztani, hát a jövedelmet kell emelni.”

Aztán elmondja: hogy és miképpen tartja ő lehetségesnek a jövedelem fokozását a nélkül, hogy az ország lakossága megsínylené. — Nem miniszter mondja, nem is olyan ember mondja, kiről feltételezni lehetne, hogy lekenyerezettségéből mondja, hanem egy megérett, köztiszteltben álló okos ember és igaz hazafi mondja, semmi más célból: csupán hogy hazájának hasznájon.

A „Debreczeni Ellenőr“ tarczája.

Gr. Teleki Blanka emlékezete.*)

(Kendi-Lóna, 1877. május.)

(Vége.)

Talán bele-zotte gondolatait is rajzolás közben a vékony vonások közé, talán megáztatta könnyeivel is... A rajz alsó szélén e szavak állanak: „Kufstein, aug. 31. 1853. A József bátyároló virág után. A második lap a fenn említett sáthelyet mutatja fel. A szük méredékes helyen két női alak sétál, elől és hátul egy-egy katona szuronyos fegyverrel. A kép alatt e feljegyzés: „Piauschweiff, julius 10-én 1856. T. B.“ A harmadik lap egy kanári-madár fészket mutat fel, három bohó pelyhes madár-főkjával. Ezek is fogolytársai voltak egyszer. Ott láttották őket börtönben. — Mielőtt elhagytak volna fészkeiket, a grófnő megörökítette őket. Valóban művészi rajz, az albumnak egyik legszebb lapja. A rajz egyik sarkán e feljegyzés: Julius 6. 1856. A negyedik lap Lövey Klára kisasszony arcképe (Kufstein, okt. 8. 1854.) Látszik, —

*) Mutatványul K. Papp Miklósnak a Petőfi társaság által kiadott „Itt is — ott is“ című kötetéből.

Czikket ír e röpirat ellen az „Egyet-értés“, a „Pesti Napló“, a „Függetlenség“ meg a többi csiribiri ellenzéki újság, mely csak azért van, hogy a közönség gyengeségét mint tökélet kizsákmányolja és élőködjük. Szóval, szemben áll e politikai nagy alakkal az elmondottak serege. Nevezetes pedig az elmondottak seregéről az, hogy az elmondottak serege csak napokkal előbb emelte égbe az osztrák pénzügyminisztert, a miért hogy az a közvetett adók útján igyekszik törleszteni a deficitet, a mely adónem nem is teher, sőt a vagyonság fokmérője.

Voltam is bátor a t. olvasó közönséget figyelmeztetni: hogy ime, itt az irás olvassátok! Ezek az urak égbe-emelk a közvetett adórendszert, de a mint arra kerül a sor, hogy azt a mi kormányunk is foganatba vegye, hát rögtön tönkre lesz téve az ország és meg leszen ölve, ki még önmagától meg nem halt. S ime, még csak nem is a kormány teszi, de oly ember kezdi pengetni, kinek általános tekintélye van, s oly dolgokat kezd indítványozni, melyek megmenhetnek bennünket a pénzügyi kalamitásoktól és elősegíthetik az ország felvirágzását, hát épen ezért, épen ezen szempontokból az illető urak a legnagyobb ijedelemmel esnek neki, csak hogy becsét, értékét elvehessék!

Szegény Ghyczy Kálmán! Te röpiratot írtál hazaszeretetedből, hogy a haza bajain tanácsod hozzájárulásával segíthess. De hát ugyan mit gondolsz: mit törődik az ellenzék a haza bajával, ha Tiszta marad? Hova tetted eszedet szegény Ghyczy Kálmán, hogy a Tiszta buktatás helyett a haza baján akarsz segíteni? Hát ki akarja, ki kéri azt te tőled? Hiszen magának a közönségnek ellenzéki része is oda van már sarkantyuzva, hogy nem gondol a hazával, csak Tiszta Kálmán megbukjék!

Ki törődik itt a haza ügyével? Mert talán hogy saját érdekükben a hazát emlegetik? — Szegény Ghyczy Kálmán be régi vagy már az emberek közt! — Irj röpiratot ezer boldogító tanácsossal, támogasd Tiszta a t ország boldogulásában a legnagyobb sikerrel: annál jobban fognak gyűlölni! Hanem irj röpiratot Tiszta ellen ba

hogy a grófnő egész odaadó szeretettel és érdeklődéssel az arcképen. Hogyne! Ugyan ki érdemelhetne volna meg inkább szeretetet, barátságot, halálját, mint az a nő, ki egész buzgóságával törekedett arra, hogy a grófnő fogságát fölelevenítse, ki éveken át megosztotta vele bánatát — s azt a kevés örömet, a mi részére juthatott. Egy igazi baráté a szükség napjaiban. Az ötödik lap egy sok tekintetben érdekes rajz. Mikor az ember a kezébe veszi, el nem tudja gondolni, hogy vajon mivel van az csinálva? Olyan szín, melylyel csak nagy ritkán lehet találkozni. Ennek az a története van, hogy egy tél elején a börtönfűtő csövei elkezdtek izzadni a bűzös koromlevet. A grófnő sokáig kérte a felügyelőt, hogy segítene a bajon, de az csak halogatta a dolgot. Végre, hogy ez alkalmatlan piszkos lég végig ne rondítsa el a különben is szük börtönt, egy edénybe fogták fel a lecepező koromlevet.

Egyezzer aztán önkénytelenül az a kérdés merült fel, hogy vajon nem lehetne e annak a barna lécek hasznát venni? A fogoly sok mindenre reá érkezik, gondolata ősszeku at mindent, a miből szórakozást merithet. Így jutottak aztán arra az ötletre: hátha azzal a koromlével szíhezni lehetne a rajzokat A kísérlet jól sikerült, s az album néhány lapja ezzel a börtönben feltalált színnel van készítve.

A kép maga Hunyadi Mátyást ábrázolja, a mint atyja ravatala előtt áll.

darságokkal és hazafiatlanságokkal tömve: hát megkoszoroznak és lehornolnak előttd; kezeit csókolják és talpadat fogják nyalni, a mennyiben hogy eszüköze akarsz lenni te is az ő kormányra jutásuknak. Ez ma nálunk a hazafiság!

Szegény Ghyczy Kálmán! be nem ismered a legujabb hazafiság csizióját!...

— A hortobágy-berettyői csatorna és védőtöltési munkálatait még e hét folytán megkezdí az Országos bank, a munkálatait a hortobágy-berettyői belvízszabályozó társulattól tegnap átvette.

— A kikind-becskeréki vasút kiépítését az Országos bank vállalta magára. A bank az elsőbbségi részvényeket veszi át, míg a törzsrészvényeket az érdekelttség tartja meg. A törvény szentesítése és a részletes tervek elkészítése után a munkálatok nyomban megkezdik.

— A főrendiház tegnapi ülésében Cziráky János gróf interpellációt intézett a földmívelési miniszterhez a keleti marhavész tárgyában. Zichy Nándor gróf interpellációt intézett a miniszterelnökhöz, a főrendiház reformja s a polgári magánjogról szóló tjavaslat tárgyában. Tiszta a miniszterelnök kijelenti, hogy nem sokára ki fogja kérni magánértekezletben a főrendiházi tagok tanácsát a felsőház reformjáról a kormány által kezdeményezendő törvényjavaslat iránt. A ház élénk helyesléssel fogadta a választ.

Néhány szó a gyöngébb értelműeknek magyarázatul.

Debreczen, decz. 1.

A subventió kérdését fejtegették néhány lapban legközelebb s mint hogy alig van tárgy, melyre nézve több téves és helytelen nézet ura kodnék mint ében e tárgyban, (T.) jegyű cikkirónk időszerűnek vélte e téves nézetek tisztázását s a balfogamnak eloszlátását megkísérteni.

Hogy ez nem sikerült neki mindenirányban, azt látjuk a „Debreczen“ tegnapi vezércikkéből. Vannak emberek, kiket sohasem lehet fölvilágosítani, mert erőnek erejével bekötik a szemöket, hogy ne láthassanak. Így aztán vakon támoogyva neki mennek mindennek.

Az ő fogalmuk szerint az lévén a lapok rendeltetése, hogy egy ik vagy másik pártot szolgálják, természetes, hogy szörnyen meg-

Másolat a jobb sorsra érdemes s korán elhunyt jeles szobrászunk, Ferenczinek egy rajzáról. A derék művész egykor arról álmodozott, hogy a nemzet megörökíthetné a Mátyás király szobrát. Egy időben támadt is egy kis mozgalom ebben az irányban, s Ferenczi elkészíté rajzait, mintáit. A terv ugy volt, hogy a szobor alapjában egy kis kápolna lesz, ebben fognak állani a Mátyás király és Hunyadi János emlékei.

A mohósággal felkapott terv dugába dült. A lelkesedés szalmatüze ellobogott. A művész darabig várt, — egyszer aztán elvesztette reményének utolsó szálait is. Mintáit összetörte, rajzait a tűzbe dobta.

Az album többi lapjai között van egy „Salvator“, a gyulafehérvári templom rajza, mely alá a grófnő következő jegyzetet tette: „Épült 1303, Mostani alakját Hunyadi Jánosnak köszönhetjük, ki szentimrei győzelme zsákmányából újra építetted. Ó Zimonyból ide hozatá tetemeit (végrendeletileg) 1436-ban. Ott fekszik Hunyadi őcsce János, Isabella királyné, Bethlen Gábor, I. Rákóczi György, Martinuzzi György, Hunyadi János lefejezett fia László, Bocskai István, Szamos dulások rombálták meg e templomot, és a benne levő becses síremlékeket, ugymint 1603-ban, 1658-ban és 1849-ben.

A kép alatt e szavak: T. B. Kufstein szept. 11-én 1853. E többi rajzok nagyobb részben Kufsteint és környékét tüntetik fel. Ugy tetszik nekem, hogy egészen stu-

botránkozni azokon, kik a kormánypártot szolgálják, ellenben dicső hazafiaknak tartják azokat, kik a függetlenségi pártot szolgálják. No már a mi minket illet, tessék elhinni, hogy nem okoskodunk így, hanem egyformán elítéljük egyiket úgy, mint a másikat. Mi a magunk részéről — és ezt tessék jól megjegyezni — nem szolgáljuk, hanem támogatjuk a kormánypártot.

Legyen meggyőződve a „Debreczen“, hogy a „Debreczeni Ellenőr“ jelenlegi szerkesztősége minden itányban meg tudja őrizni meggyőződésének függetlenségét, valószínűleg nagyobb mértékben, mint odaát a tisztelt ellenzéki szerkesztőségben.

A szolgaság vádja nem itélheti önéreztüntet, az e lap szerkesztőségével szemben egyszerűen nevetséges. Az önállóság nem abban mutatkozik, hogy valamely lap a saját pártjabeli kormány tetteit támadja meg, ennek a neve nem önállóság, hanem árulás. A ki a párttal, melyhez tartozik, nem ért egyet, az lépjen ki belőle. Ez az önállóság.

Ingyen egy lapot sem szerkesztenek, akár kormánypárti, akár ellenzéki az. Ha a hivatalnok, az országgyűlési képviselő, egy szóval mindenki, a ki a közügyet szolgálja, fáradozásának díját jogosan megkívánhatja, megkívánhatja azt a szerkesztő is. A „Debreczen“ cikkirója szerint azonban a ki fizetést huz, annak nem lehet önálló meggyőződése; tehát annak az érdemes férfinak sem, ki a „Debreczen“ben azt a bölcs cikket írta.

Hogy van-e szükség kormánylapokra? arra a mi tisztelt kollégánk természetesen azt mondja, hogy nincs. De T. barátunk nem is azért fejtegette e kérdést, hogy a „Debreczen“ érdemes szerkesztőségét erről meggyőzze, mert hiszen az igen világos, hogy az ő nézetük szerint például Debreczen városában teljesen elég volna az ő lapjuk. Minek még egy kormánypárti lap is? Felvilágosítani tehát, mint mondjuk, nem a tisztelt szerkesztőséget volt szükséges, hanem a közvéleményt arról, hogy mifele téves nézetek keringnek a subventió felől.

Egy képviselő pöre néplázítás miatt.

Budapest, nov. 30.

A képviselőház mai ülésén tárgyalattat a Szalay Imre mentelmi ügye. A bizottság jelentése a következő: Kozma Sándor kir. főügyész, mint a sajtóügyi közvádló a budapesti sajtóügyi vizsgálóbíróhoz benyújtott panasz feljelentésében

diuma tárgyává tette szenvedéseinek helyét, börtöne is több rajzban van meg. De eleget beszéltem az a bumról, melyet fogsága után Lövey Kláranak ajándékozott, ki azt a legnagyobb kegyellettel őrizi. Mídon elkértem a kisasszonytól, hogy adatul használjam fel, — nem tagadta meg ugyan; de láttam arczáról, hogy elszorult a szive arra a gondolatra, hogy csak 24 órára is megvájjon tőle.

Nem lesz érdektelen még feljegyezni, hogy a grófné és hű fogolytársa 1856-ban szabadultak ki.*)

Mielőtt felnyitották volna börtönük ajtaját, mindkettőjükkel egy-egy oklevelet állítottak ki, melyekben ennek a két nőnek fogadást kellett tenni, hogy ha kiszabadulnak, Magyarországon semmiféle forradalmi kísérletet nem tesznek.

Ez történeti tény, — ha még olyan nevetséges is!

Nem hiszem, hogy ne kacagtak volna, midőn aláírták ezt az oklevelet.

Pedig akkor Ausztriát 500,000 szurony őrizte.

A kedélyes ebéd alatt az én Effendim csak egy öntötte az érdekes episzódokat a régi jóvilágból.

*) Szerettem volna e helyen megörökíteni a grófnéra kimondott ítéletét is a haditörvényszáknak, de nem tudtam megkapni. Azt állították előttem, hogy 1852-ben jelent meg, körülbelül július hónapban. Papp Miklós.

„Szózat a Somogyi választókhoz“ című és „Szalay Imre, a lengyelvárosi választókerület országgyűlési képviselője“ aláírásai megjelent felhívásban a b. t. 172. §-ában meghatározott bűncselekmény jelenségeit látván: felkéri a nevezett sajtóügyi vizsgálóbíró, hogy ezen ügyben, — melyben egyttal az 1848: XVIII. t.-cz. 41. §. esete is fenforog, — vizsgálatot ejtse meg.

A kir. főügyész, mint közzéadó, panaszelevelében különösen a következők incrimináltak: „az egész megyében megindult a harc.“ „Azonban — ugymond — nem az elvek szent harca az, nem a nép javára, nem a nép boldogítására, nem családjaik és gyermekeik jövőjének biztosítására, nem terheik könnyítésére, nem a 48-iki szabad-ág visszaállítására szóló harc ez, hanem a hatalmasok (az oligarchia) harca a népruralom elveinek megsemmisítésére, az önző családi érdekek istapolására. És annál veszélyesebb e harc, mert eszközeit a szolgabírói fenyegetés, a főispáni önkény, dohos pinceszékek lélekvesztő tartalma s drágán megvett szavazatok.”

„E harc ellenében — mondatik tovább a szegénység nemes büszkesége s alig néhány olyanok állanak, a kik fértéve minden önző érdeket, a nép javáért küzdenek.“

Azaz az, a ki — ugymond — azt akarja, hogy nem a nép akarata, hanem a somogyi hatalmasok dolyfe határozzon, a kiknek vaskezeit, a harmados szóna- és feleskuricizafüldök és fa nemadással való fenyegetésben eléggé érezték eddig is, s a kiknek teremtményei, a szolgabírótól kezdve az aispánig, mind velők tartanak, ha az elcsapatást kikerülni akarják; ha azt akarják, szavazatok a hatalmasok pártjára.“

„Ha ellenben azok malmára nem akarják a vizet hajtani, a kikkel a nép már egyszer 69-ben bűneik büntetéséül megintotta érezni igazságos sújtó karját, de a kik nem feleltek el semmit és nem tanultak semmit: akkor meg kell velők éreztetni újra e kart.“

Végül pedig a többek közt az mondatik, hogy „ne hallgassatok csak a választás idejében felhangzó mézes beszédekre... vesétek meg fenyegetéseiket, ámitásaikat és Istentek vetett hittel, a ki nem hagyja el a szenvedőket és elnyomottakat, zárjátok ki sziveitől a képmutatásokat; kergessétek tőletek a lélekfufarokat úgy, mint Krisztus a farizeusokat a templomból kikergette“ stb.

A közzéadónak ezen panasza folytán a vizsgálat elrendeltett, mely vizsgálat során konstátáltott, hogy az incriminált kiáltvány szerzője Szalay Imre. — Minthogy azonban Szalay Imre időközben országgyűlési képviselő lett, a budapesti kir. sajtóügyi bíróság a célból hogy Szalay Imre ellen az eljárást eszközözhesse, mentelmi jogának felfüggesztését kérémezti.

A mentelmi bizottság az ügyet vizsgálat alá vévén, miután meggyőződött arról, hogy a képviselő mentelmi jogának felfüggesztése illetékes hatóság részéről kérelmeztek, s hogy az incriminált kiáltvány szerzője Szalay Imre képviselő, a miután a megkeresvényben zaklatást nem lát: Szalay Imre képviselő mentelmi jogának felfüggesztését hozza javaslatba.

P o l o n y i Géza rövid felszólalása után melyben a mentelmi jog felfüggesztése ellen emelt szót, 116 szóval 100 ellenében elfogadtattott a mentelmi bizottság jelentése, s így Szalay Imre mentelmi joga felfüggesztett.

Külföld.

— **Az újabb pétervári merénylethez.** Mint a Presse-nek Pétervárról levélben jelentik, Szankovszky pénteki merénylete Ignatiev grófnak volt szánva s csak a véletlen okozta, hogy Tserewin tábornok ellen intézetett az Ignatiev gróf belügyminiszter épen azon időben, midőn Szankovszky a palotába jött, akadályozva volt az állásteremből távoznia. Helyette államtitkára, Tserewin tábornok

Nehányat a begyembe szedtem belőlük, hogy alkalmilag egy bokréta fűzhessem az ő tiszteletére.

A délután minden percze kedves és emlékezetes lesz előttem. Megtekintettük a könyvtárt mely a megboldogult gróf józsisának egyik legszebb emléke. Egy csomó érdekes mű melyek egyenként arról tanuskodnak, hogy a ki azokat összegyűjté, szellemes, emlékezőt gondolkozó férfi volt.

Az egyik asztalon egy lámpa elé való faragvány van, mely egy kis művészi remek. Az idő észrevétlenül repül tovább, s nem sokára utra készültünk haza felé. Megköszöntük a grófné szives vendégszeretetét s elbucsuztunk. Még egyszer körüljártattam tekintetemet a barátságos szép parkon, melyre azóta sokszor gondoltam vissza.

Telki Sándortól alig győztek a gyermekek elbucsuálni. A mig csak látták kocsinkat, folytonosan intettek felénk.

— Nagyon szeretnek itt téged, Sándor! — De nem jobban, mint én szeretem őket!

A nyáron a grófné szives meghívása következtében még egyszer voltam Kendi-Lónán Telekivel.

Még egyszer láttam azt a két bájos szép leányt, ezt a két kedves tündért, a kiknek természetes kedvé, finom, mesterkélten előkészítettek, nemes gondolkodásuk feledhetlen lesz előttem mindig.

ment ki a mellékterembe s a merénylő, ki nem ismerte sem a gróft, sem a tábornokot, azon hitben, hogy Ignatiev áll előtte, sőtötte el pistolyát Szankovszky felé. Félhívtalosan most azon hirt igyekeznek terjesztetni, hogy sem Szankovszky, sem a szintén elfogott kísérője Melnikow nem állanak semmi összeköttetésben a nihilistákkal. E szepitgetés azonban a pétervári körökben sehol sem talál hitelre.

— **A francia kormányának tudvalevőleg sok bajt okozott St. Vallier gróf berlini és Chaney tábornok pétervári nagykövét lemondása, illetve ez állások betöltése. Végre ugy látszik, megtalálták az alkalmas jelölteket. Gambetta a szokásoknak megfelelően már bejelentette jelöltjét a berlini udvarnál, mely aligha teend ellene kifogást. A jelölt de Courcel báró, eddig a külügyi hivatal politikai ügyeinek igazgatója. A Nat. Ztg. szerint a kinevezés befejezett tény s az ügy kielégítő megoldásának tekintetik. Courcel báró Heidelbergban tanult s személyes tapasztalásból ismeri a német viszonyokat.**

Chaney tábornok, ugy látszik az utolsó időben megbánta lemondását legalább azt hisztelik, hogy most állomására akar maradni. Ha azonban ez nem történne, valószínűleg de Courcy tábornok megy Pétervárra. A tábornok a török háborúban Mihály nagyherczeg vezérkarában volt s nagyon megbarátkozott a nagyherczeggel. Most a nagyherczeg döntő befolyást gyakorol a czár udvarában s azért Courcy tábornok kinevezésének híret a pétervári hivatalos világ nagy meglepéssel fogadta.

— **Lázadásra fogokot adni Kairóban — mint a Presse-nek távirják — az a körülmény hogy ott Arabi bey a francia biztosnak nyit utczán szemrehányásokat tett az állampénztár kifosztása miatt, sőt tetlegességekre is vete-medett volna. Kairóban igen nagy az ingerültség.**

Napi hírek.

— **Szathmáry Sándor** városi főszámvévo halálát tegnap fájdalmasan tudattuk olvasóinkkal. — Az elhunytól két gyászjelentés adatott melyek egyikét a város tisztikara bocsátotta ki, s ez így hangzik: Öszinte részvétellel tudjuk tisztázunk néhai Szathmáry Sándor Debreczen szab. kir. város főszámvévoje és bizottsági tagjának, folyó 1881. évi november hó 30-án nehány heti betegsége után, életének 57-dik évében történt elhunytát. Szeretett barátunk és tisztázunk, a kis-csapó-utczai 376-ik sorszámu háznál tartandó helyét hivatalás szerinti rövid gyászszertartás után folyó hó 2-án délután 3 órakor fog a czeplőd-utcai temetőbe örök nyugalomra kísértetni. Debreczen, 1881. december hó 1-én. Debreczen szab. kir. város tisztikara. — A család i gyászjelentés pedig a következő: Szathmáry Eszter, férjezett Sipo Mihalyné a magam, ugy gyermekeim: Eszter, férjezett Fehér Lajosné; Maria, férjezett Lénel Ferenccz; Emilia, Erzsébet, Julianna és Rozália nevében is szomorodott szívvel tudjuk kedves testvérem illetőleg nagybátyánk néhai Szathmáry Sándor városi főszámvévoének és bizottsági tagnak, rövid szenvedése után, életének 57-ik évében folyó évi november hó 30-án délután 1 órakor történt gyászos kimúltát. A megboldogult földi részei folyó évi december 2-ik napján, délután 3 órakor kis-csapó-utczai 376-dik számú lakásunknál tartandó ref. egyházi rövid ima után, tognak a czeplőd-utcai temetőben örök nyugalomra letétni. Mely végtesztességételle a megboldogult rokonai, kártársai, jó barátai és ismerősei bánatos szívvel meghívhatnak. Debreczenben, 1881. november 30. Béke hamvaira!

— **Zsinat után.** A budapesti ev. reform, theologiai ifjuság küldöttségei, a debreczeni zsinat után, a nagy eredmény kiváló harcosainak, az egyházkerület három jeles férfianak: gróf Lónyay Menyhért egyházkerületi főgondnoknak, Kovács Albert theologiai tanárnak és Ballagi Mór volt theologiai tanárnak, tegnapelőtt és tegnap fejezték ki küldöttségileg hálájukat és tiszteletüket. Kovács Albertnek, az összes theologiai ifjuság jelenlétében, Kiss Kálmán IV. éves hittanulmányos fejerte ki üdvözlését, örömmel emelvén ki a domesztika eszméjének az osztályod alapján örökidőkre való eszményne alkotását, a lelkesválasztásnak érdeken alapuló újjászervezését, a kor és egyház eme váratlan vívmányait. „Nem az anyagi önzés oka örömmünknek, ugymond, hanem a köteleesség, a hivatás minél nagyobb körben való teljesíthetőségének nemes önzése, a vallás erkölcsi ambiczió jogosultsága.“ Közvetlenül mond a jeles tanárnak a zsinaton kifejtett buzgóságáért. Kovács örömmel fogadta az ifjak előzékeny figyelmét. D. u. 4 órakor pedig Szócs Farkas theolog. tanár vezérlete mellett nyolcz tagu küldöttség tiszteletgel Lónyay Menyhértnél grófnál a m. tud. akadémia elnöki termében. A bizottság tagjai voltak: Dézsi Mihály, Kovács Ákos, Kiss Kálmán, Csekey István, Kozma Grza IV. éves theologusok, Urbáhy Sándor III. c., Szócs Gerő II. é., Sipo Pal II. é. Az üdvözölt beszédet Dézsi Mihály főiskolai senior tartotta, szintén a domesztikaért és a lelkesválasztásért fejezvé ki hálájukat. Erre Lónyay gr. meleg szavakban kifejezte köszönetét, kangsulyozván beszédében a domesztika fontosságát s ennek sokak által még előre nem látható üdvös voltát, valamint a lelkesválasztásnak a hozott alaponi előnyeit a régi módszer felett. Ballagi Mórál tegnap volt a küldöttség, hogy tisztelettel és hálaját kifejezze a zsinaton kifejtett működéséért.

— **Az Iperosz ifjuság önképző gyulete** által jövő vasárnap, azaz december hó 5-én este a „Korona“ vezérlő nagy-teremben rendezendő hangversenyre újból felhívjuk a t. közönség figyelmét. A hangverseny műsorát lapunk tegnapelőtti számában már volt alkalmunk közölni, most csupán jelezzük, hogy a hangverseny iránt városzerte mutatkozó érdeklődés folytán a hangverseny a legsikerültebbek egyikének ígérkezik. Az ételek és italok pontos kiszolgáltatásáról a „Korona“ vendéglőse fog gondoskodni. Ajánljuk még egyszer figyelembe.

— **Csokonai önképző.** A magyar irodalmi önképző társulat által a főiskolai énekar és zene-egylet közreműködése mellett f. évi december hó 4-én d. u. 4 órakor a főiskolai énekeremben tartandó Csokonai-ünnepély műsorozata. I. s z a k a s z. 1. Nyitány. Abuhassán operából, előadja a zenekar. 2. Megnyitó beszéd Géresi Kálmán felügyelő tanár úrtól. 3. Dal „A reményhez.“ előadja az énekar. 4. „Csokonai emlékezet“ Szász Károlytól, szavalja Kiss Sámuel. 5. „A csikóbbors kulacs“ hoz előadja az énekar, 6 Komoly szavaltat Kozma Zsigmondtól. II. s z a k a s z. 7. Dal „A tihanyi echóhoz“ előadja az énekar, 8 Szeptáni értekezés Tüdös Jánostól, 9 Népdalok, előadja a zenekar, 10 Vig szavaltat, Papolczi Zoltántól, 11 Magyar dalárdák indulója, előadja az énekar.

— **A debreczeni ref. egyház tanácsa** f. hó 3-kán d. u. 3 órakor gazdasági ülést tartott. — **A szombati tombola-estély rendezői** részéről annak kijelentésére kértünk fel, — hogy a t. közönségnek keretik házi toilletben megjelenni.

— **A debreczeni hittanszaki önképző társulat** havi közönyve ez évi folyamának első füzetét Fiók Károly és Ferenczi Gyula szerkesztésében megjelent. A lap élénken s szakértelemmel van össze állva. — Előzetési ára 8 számmal 1 frt 50 kr, vidékre 1 frt 70 kr.

— **Nagy-Károly** városában 1882. évben tartandó országos vásárok: 1-ső vásár február hó 6-án, 2-ik április 3-án, 3-ik május 22-én, 4-ik július 10-én, 5-ik szeptember hó 11-én, 6-ik november 6-án, 7-ik december 18-án. A hetivásárok, ha ünneppapra esnek, az utána következő nap tartatnak meg. Az utolsó évben megnagyobbodott baromvásárok — az érdekeltek figyelmébe ajánlitik — ilyenek különben minden hétfőn hetivásárok alkalmával is tartatnak — Pap Sándor rendőrkapitány.

— **Árverés.** Mint már egy ízben említettük, a néh. Molnár Gedeon volt megyei várnagy kiváló szép pipái holnap pénteken d. u. 3 órakor fognak a várnagy lakban a megyeháznál nyilvános árverésen eladotni, mit is a szép pipák kedvelőinek még egyszer figyelmébe ajánljuk.

— **Adományozások a tombolához.** A december 3-án tartandó tombola estélyhez tombola tárgyakat még következők voltak szivesek adományozni: 18 Rottmann Jakabné két szép tenatartót üvegéből, 19 Biedermann Kára két viragtartót, 20 Weinberger Lejosné egy vajtartót, 21 Feischl Karolyné egy dohanytartót, egy gyümölcsös kosarat, két óratartót, egy névjegyartó kosarat, egy levénehezítőt, egy gombostű pártát, 22 Popper Tivadár egy levénehezítőt, 23 Weisz Katalin egy fal kosarat számafónás posztóhimzéssel, 24 Kátz Mihályné egy porcellán gyufatartót, 25 Keresztes Sarolta egy szép tenatartót hémérővel, egy chinai porcellán serleg és ékszerartót, 26 Rómy Lejosné egy gyümölcsös aufsatz és egy vajtartót, 27 Rottmann Sámuelné egy etagért, két szivarszipka, gombostűartót, 28 Bachrach Gyuláné egy pálinka servecet, 29 Kannengieser Sámuelné két pár sjourharisnyát, 30 Shneer Sámuelné egy fali kosarat, 31 Friedmann József két viragtartót, 32 Friedmann Mártonné egy üveg czukortartót, 33 Reiner Henrikné egy thea bodon, 34 Reichmann Hermanné egy viasz-kosár gyümölcsössel, egy gombostűpártát, 35 Baum Miskáné két hamutartót, egy tintatartót, négy darab bomboniert, két toll-törölt, egy jatszama kártyát, 36 Friedmann Jakabné urakodók albumát. Fogadják a nemesszívű adományozók az egylet hálás köszönetet.

— **Czirkuszk** készül a nyári hónapokra városunkba. S idoli 120 tagból álló lovar-társulata kérvényt nyújtott be, melyben júnium, július és augusztus hónapokra kér előadások tartatására engedélyt.

— **Találtatott** több rendbeli ezüst tárgy, melyek mint gyantitani lehet valahonnan elloptattak. — A tulajdonos jelentkezék Vég Gyaula alkaptány urná.

— **A Szent István szoborra,** Temesvár város közgyűlése Török polgármester meleg indítvány folytán háromszáz forintot szavazott meg.

— **Hol a világ vége?** P. K. ügvedő újszegedi majorján f. hó 26-án éjjel Csala Pál öreg béres meg Miklós Mihály kocsis-legény nagyon el lehetek keseredve, mert mind a ketten elhatározták, hogy elbujdosnak a világ végére... El is bujdosott, de nem gyalog: hanem a fiskális ur gyorslabu lova. Elviszik azok öket úgy, hogy soha vissza nemjőnek. És éjtől felé csakugyan kikötötték az istállóba a lovakat és mig a vén bűnös azokat a kocsi elé fogta, addig a kocsis legény egyetmást fölkapolt a saroglyába. Reggelre üres volt a major: se kocsi se ló, se a Pali bácsi se a Miska gyerek. Az újszegedi rendőrbiztos kora reggel meghallván a lopaszt, két legénynevel lóhalálban benyargalt Kistelekre és itt nyomozni kezdte a „bujdosókat.“ Nem sokáig kellett keresni őket. A vén béresnek a falu nagykorcsmájában volt a világ vége: ide menekült hát és itt is csipte meg a rendőrbiztos, társát pedig a batárban a lovakkal együtt s így délre megkerült: a két ló, a vén béres és a kocsi. Most már csakugyan elértek a „világ végére“ — t. i. a dunkliha.

— **A Karácsonyi-féle arénydíjat** Vörösvárról Groszmann Teréz, Sojmárból Tallér Borbála s Szentivánból Ostheimer Franciska nyerték el Mindhárom a szabályok szerint vőlegényével jelenik meg a kijelölő bizottság előtt.

— **Miniszterek nejel.** A londoni „Truth“ nek, egy nagyon olvasott londoni heti pletykálnak írják Párisból: „E télen a diplomatiai testület hőlgyei előreláthatólag akadályozva lesznek a résztvételben a hivatalos ünnepeleken; meglehet jóslni, hogy mindig náthában fognak szenvedni. Azt mondják eem vehetik a lelkükre, hogy részt vegyennek olyan hivatalos személyek ebédjein és elfogadásain jelen legyenek, kik nem tartoznak azon körökhöz, melyekben őz forognak. — E személyek közül kétt (ezek az új miniszterek nejeire czélok) igénytelen teremések, kik nem akarnak előtérbe tolakodni. Egy harmadik ez előtt betegápolóné volt egy párisi kórházban; regényes történetét pár szóval el lehet mondani. Az a férfi kinek nevé most viseli, mint beteg került a kórházba. Ő szorgalmasan ápolta, annyira, hogy a férfi, ki azt hitte, hogy halálán van, elvette és egy kis vagyont hagyott neki. Azonban megmentették, s most a betegápolóné a neje. — Bizonyára nagyon jól tette volna, de még jobban tette volna, ha egy összeget ad neki, hogy olyan éléttársat kereshessen, a ki társadalmilag egyenlő fokon áll vele.

— **Viszálelés** a névmagyarosításokkal. A belügyminiszter a névmagyarosításért beérkezett kérvényekre sohasem enged meg, hogy valaki y-ra végződd, vagy oly nevet válasszon, melyben thy, ss, ee, ff, vagy más ily a név régiségét mutató betűk legyenek; az ilyeneket mindig kijavítatja az egyszerűbb ty, s, o, f-re. Ennek dacára sokan magyarosított neveket másképp írják, hogy a hogy engedélyze van: Deszőfi helyett Deszewiff, Pálfi helyett Palfiffy, sat. Mint a „Neues Pester Journal“ írja, e visszaélések megszüntetése végett a fővárosi tanács meg fogja keresni a belügyminisztert.

— **Borzasztó gyilkosság.** Duplaiban, Temesmegyében, hajmeresztő gyilkoságnak jöttek nyomára. Jankovics Mihály juhászt szédarabot fejlel találták meg a mezőn. Vasillával ölték meg, s 40 frt készpénzt elrabolták. A tetteseknek még nincsenek nyomán.

— **Hajmeresztő baleset** történt az abosi vasuti állomáson. Mint ugyanis a „P. Ll.“-nak Kassáról jelentik, egy postamester, a ki valami postacsomagot az eperjesi vonatról a kassairi akart átvinni, a két vonat közt egy teherkocsit által legázoltatott, úgy hogy teste három darabra vált szét. Két kis lánya szintén vele volt, s ezek egyikének lábát a wagon szintén elsodorta. A csomag, melyben 1200 forint volt, a kerekek által szintén kétfelé metszetett.

— **1000 font sterling jutalom** van kitűzve azok részére, kik a londoni milliomas ékszerelapás tetteseit kézrekerítik. Az ellopt ékszernek értéke 80,000 font sterling tesz ki. Az ékszernek két postaszakba voltak kötve és tartalmuk volt: 40 csom. csiszolt és csiszolatlan gyémántok; 7 nagy, 17 garatnál súlyosabb kő; egy széles arany karperecz, melyre igaz gyöngyökből 5 csillag volt kirakva; egy arany karperecz, három gyémánt szőlőfürttel kirakva; ugyan ily formájú fűbevalók, mind-egyike 400—500 font értékű.

— **Kegyetlen anya.** Teschenből, november 27-éről írjak: Tegnap este a dux bodenbachi vasútja óra az órházal nem messze keserves gyermekirást hallott. Jóllehet épen akkor volt érkezendő a személyvonat, az őrlahgyta állását, s elindult azon irányba, honnan a sirás jött. Egy három éves gyermeket talált, keményen a sinekre kötve. A megborzadt ember hirtelen elvágta a köteleket, s a szegény gyermeket bevitte az órházba. A tigris szívű anyát már el is fogták.

— **Agyonlőtt rablók.** A „Somogy“-nak írják a következő esetet Babcsáról: E hó 28-ken reggel két, magukat disznókereskedőknek vallott magyar ruhás egyén jelent meg a babcási csárdában, Az utasok revolverekkel voltak fölfegyverezve, mi gyanut keltett. Az ott levő polgármester Tokaj össze is kapott velők, mie az ismeretlenek Tokajt leverték s erre futának eredtek. A dolog azonban már ekkor közhírűvé volt s a rablókat üldözni kezdte a polgárság és a pandur-állomásról előlést pandurok. Ezek és a menekülők közt valóságos harc keletkezett, melynek folyamában az egyik rabló agyonlötvetett, míg a másik látván, hogy nem szabadulhat, önmagát lötte agyon. Az egyik rabló neve Koppányi Lajos k.-szöröcsöki lakos, a másik nevé még nem tudják.

— **Szédelőg persák Bécsben.** A 44 éves Kurban bey Alchmerod és a 81 éves Mehemud Buda, mindkettő persá, egy idő óta szval csalják a bécsi ékszereseket, hogy ezüstbe foglalt utánzótt turkiszeket adtak el nekik. Az étánzat oly ügyes volt, hogy csak tapasztalt szakember vehette észre. A két persá e mellett más foglalkozást is üztött, boltrólboltra jártak, különösen ruha-boltokba, s mig egy-egy kelmele akudtek, eddig rendesen elűntettek egy pár selyemkendőt kabátjuk fözsebében. Az egyiket Mehemed Bodát, sikerült a bécsi rendőrségnek megcsipni, mig társá a „Hotel Garni“-ból, hol mindketten szállva voltak, elmenekült. A két persá európai öltözettel, s magas, csucos báránnyör-sipkát visel.

— **Aki urnőjébe szerelmes.** Egy gráci előkelő család leányába bolondul beleszeretett a szobainas. Sokáig habozott, küzdött magával, míg rávette magát, hogy szavakat adjon hőzseimeinek. A szerencsétlen végre is kirukkolt, töle kitelhető pathosszal elideklamálta mindazt, amit csak szívében évek óta rejtgetett. Har-

...nem a kiasszony szive kőből volt, a szerelem-
től áradó inasnak — ajtó mutatott. El el-
ment a többé nem is tért vissza. Megmérgezte
magát.

— **A konstantinápolyi** Sofia-mecset ro-
kadozik. A „Turquie“ azt írja, hogy a kon-
stantinápolyi Sofia-mecset beomlással fenyeget.
A mecset egyet nagy kupoláját tartó falak már
III. Murad szultán alatt is repedezni kezdtek,
s a szultán építései ekkor külső oszlopokkal
erősítette meg. Mivel most már a külső falak
nem engedtek tovább, a kupola a belső gale-
riák oszlopaival nyomta belülről kifelé. A mecset
nem képez többé egy homogén egészet a sok-
féle javítás következtében, azért az egyes ré-
szek gyengülése, roskadozása folyton tart, s a
katasztrófa minden pillanatban beállhat.

— **Rongyos egyesület.** Kolozsvárott a
szegény tanuló felruházására Jenei Viktor
otani egyetemi tanárnak szerencsés ötlete tá-
madt: Szövetseget alakított, melynek minden
tagja csupán arra kötelezte magát, hogy a
házában összegyűlt használhatatlan lim-lomot,
mi minden háztartásnál okvetlenül összehal-
mozódik, összegyűjti és az egyesület által idő-
ről-ídele kiküldött biztosnak átadja. Ez aztán
egy nagy műhelyben mind ki van állítva s a
mesterek odamennek, megvendők azt,
mit ők felhasználhatnak. Még csak másfél hó
napja működik az egyesület és már harmincz-
hét gyermeket lehetett felruházni, a nélkül,
hogy ez valakinek áldozatába került volna.
Mindenki szereti és lelkesedik a „rongyos
egyesület“, a hogy ez magát tréfából elnevezte.

— **Mai számunkhoz** van mellékelve Priegl
és Thill jó hírű kereskedők árjegyzéke. Ajánljuk
olvasóink figyelmébe.

— **Ifj. Boka Samu** jeles zenekara ma az
„Európában“ játszik.

— **A privatdiner** íjedelme. Kolozsvárott
történt: A katonai hadkiegészítő kerületi pa-
rancsnokság irodájába jőkor delután a privat-
diner tartott csendes sestet. Az íróasztalok
táraszták, a szék nem kezdődött meg a delu-
táni hivatalos órá. Egyszer koppanták az aj-
tót s egy fiatal leányka lép be jó nagyocská,
vastag papirosból készült skatulyát cipelve,
mely innen-tul össze van kötözve spárgával s
lepecsételve spanyolviaszokkal. Tudakozódik
egyik örmester után, kinek im szép ajándékot
hozza egy csomagba. Az örmester ur nincs még
fenn s privatdiner ur visszatartja a küldé-
ményt. „Hozzák el — ugy mond — később.“
A leány elmegy s a privatdiner ur élvezi cse-
ndes sestetját tovább. Egyszer valami halk ny-
szörgést hall, mely félig sírás, félig kiáltás.
Íjedten ugrik fel kinyitja az ajtót s ime a pa-
piros skatulya ott van az ajtó előtt és sir. No-
szna nem veszi tréfára s gyors iramban fut arra
merre eltávoztak a véli a veszedelmes kül-
demény hozóját. És sikere lesz futásának és
megcsipli a leánykát az utcán s vele egy cse-
ndes tekintetű szőke szegény varró leányt, kik
felkalkulál menten a kapitánysághoz. A
kapitányságtól egy rendőrt a skatulya után fut-
tatnak, melynek tartalma ott fátyla szigorogva
a hideg miatt a küszöbön igen hangosan ad e
világgal való elégedetlenségének kifejezését. A
kapitányságnál leoldozzák a spárgát, feltörik
a pecséteket s a csapp leányka egy 4 hetes ár-
talan kis bambó pihen, csinos tisztán felsza-
lagozva kiöltöztetve puha fekvőhelyen a skatulya-
ban. — „Mit akartál tenni?“ — kérdik a hi-
vatalos urak a varró leányt. — „Ajánlani vittem
— feleli szégyenkezve. — Az ajánlani, a ki ze-
retett, hitegetett s most megunt s elhagyott
egy másér. Legyen az övé, tartsa ő.“ S az
örmester, hogy világosság ér, mosolyog és pi-
gőgő sjkvalatzi mutatja, hogy ő éves. Viszont
sír s a rendőrségi hivatalos szobában emi ad
az édes anyja, kita szigorú törvény parancso-
lja szerint vesznek most illető kérdésre: ho-
gyan merete skatulyában küldeni az ajánlani a
bírólyó babát? s valószínűleg azért is, miért
szaragzik az örmester urra, ki ezuttal mást
mellőzöttat szerelmével boldogítani.

— **Kaufman és Simon** hamburgi cégnek lapunk
mai számában lévő hirdetései különösen felhívjuk a
figyelmét. Oly eredeti sorjegykeiről van itt
szó, a melyeknek sorsolása oly gazdagon van fonyere-
nyekkel ellátva, hogy abban nálunk is élénk része-
vétel remélhető. Ezen vállalat teljes hitelt érdemlő,
s bizonyosan a legjobb állami kezesség s ne-
vezetesen háznak számos nyerevény pontos kiizetése kö-
veteljeit szigorú eljárása szől.

— **Érdekes.** Id. Heeksher Samuel hamburgi ban-
kár és váltó-üzlet-tulajdonosnak lapunk mai száma hir-
delemében oldalon lévő szerencse-erőstése. Ezen ház, itt és
könyveknek nyert összegek pontos és diskrét kiizetése
kialól oly jó hírnevet szerzett magának, hogy mai hirdet-
ésére mindenkit már e helyen is figyelmeztünk.

Tutti-frutti.

A fiatal X. . . afféle hatodrendű regény-
kiadott egy kötet valószínűtlenséggel telt,
még rá usnimas regényt. Találkozik egyik
szereplőjével, s már messziről köszönti:

— Van szerencsém üdvözölni uram. . . .

— Hiszem.

— Ah, uram! mivel sérttettem meg önt?

— Mivel sérttettem meg? . . . Olvastam a
regényt! . . .

Sürgönyváltás fu és apa közt.

Fü: Kérek 25-öt. Levélben többet.

Apa: Utalványozom duplán, csak haza
kerülj! . . .

Egy chicagói tudós társaság kétszáz dol-
tízötöt ki egy munkára.

A pályakérdés ez volt: Melyek a leg-
fontosabb eszközök a patkányok kiirtására?
Pályadíjat Buroett philadelphiai orvosnak
adta oda, ki imigy felelt meg a kérdésre:
Szaporítani kell a macskákat.

A kis Milike levelet visz mamája
barátnőjének:

— Jól van, kicsikém, mondja meg a ma-
májának, hogy maga igen jó lány és ügyesen
eljár a megbízásban:

— Köszönöm, Lili néni, és azt is meg fo-
gom mondani, hogy nem kértem batost a néni-
től, mert mamám megtiltotta ám!

Egy öreg ur tipegett-topogott, a köruton.
Hajszái hiza volt, hogy egy sebesen vágató bér-
kocsi el nem gázolta:

— Hé kocsi! nem ügyelhetnél egy ke-
veset?

— Csibaj! — kiált rá a goromba kocsi
gázoltam el én már fiatalabbakat s szebbeket is
mint az ur:

Időjárás november 30.

Európában: A nagy légnyomás (772
— 774) a kontinens délkeleti részéből kiterjed
annak többi részeire is (765). Mérsékelt sze-
leknél az idő nyugaton boros, Franciaország-
ban esőkkel, délkeleten derült. A hőmérséklet
keveset ingadozik.

Hazánkban: Különböző irányú,
többnyire keleties mérsékelt szelek mellett a
hőmérséklet nyugaton kevéssel alább szállt, a
légnyomás mindenütt nagyobbodott. Az idő
többnyire csendes, derült, száraz. Az ország
keleti felén fagypontra felül, enyhébb. Az erdélyi
részeken 6—9 foknyi az erős hideg.

Kilátás a jövő időre. Hazánkban:
Északnyugaton kevés kivétellel általában száraz
csendes, derült időt várhatni továbbra is.

CSARNOK.

Párisi bünbarlangok.

Nem messze a rendőri praefekturától, a
boulevard Saint-Germain közvetlen közelében,
a régi Mouffetard-nyeged kellő közepében van
az „Au-père-les-Lunettes“-hez címzett csap-
szék. Látogatói tulesznek rongyosság, ittassá-
ság és romlottság tekintetében a nálunk hir-
hedebebb „Chateau-Rouge“ vendégeinél is. A
nyomornak és bűnnek tanái Londonban sem
nyujtanak ennél elismorított képét.

A „rue des Anglais“ egyik maradványa
a régi Párisnak, melyet a rombolva haladó
kor megóvott az enyészettől. Csapszékkel
van tele mindennap, de legkivált szombaton
este. A nép legalsóbb rétegei kerülnek itt
össze; maga az utca rothadt halak, bor és
pálínka gőzétől rothadt levegővel van tele.
Ritkán hatol be e nyomorult sikátorba üdítő
szellő és a nedves falu házakba tán még
sohasem lopóztak be a nap melegítő és élté-
tő sugarai! Itt éktelekedik az „Au-père-
les-Lunettes“-hez címzett csapszék is, mely
névét alapítójától nyerte, ki nagy, vörös-
részbe foglalt szemüvegeket viselt. Tartsunk
itt egy kis szemlélt.

A csapszék két helyiségből áll. Az első,
mely kissé tágasabb, egy nagy cizukkel be-
vonat asztal, hosszabban két részre osztja. Ez
asztal mögött — melyen az itatok kimerése
történik — ül a csapláros, neje és jöllehet,
már éjféltre jár az idő, tíz éves kis fia, ki
pálínka hordóra támaszkodva, bámul maga
elő. N-m tudjuk, hogy mit tanul e fu az
iskolában, de azt látjuk, hogy itt, szülői kö-
rében, az emberi romlottságot legundorított
alakjában szemlélgeti.

Az asztal áttellenében egy széles pad
vonul el a fal mellett. Közte és az asztal
között anyi hely van, hogy az emberek csak
egy sorban szorosan egymás mellett férhet-
nek el, kellő helyzetben, katonai sorrendben
kell tehát italukat fogyasztaniok. A férfiak-
nak nem szabad a padra letelepedniök. Ezt
az udvarias csapláros a nők számára tartja
fenn, hogy legyen helyük mámoruk kialakására.
Nehány rongyos, borzasztó kinézésű vén
asszony fekszik hosszabban elterülve, vagy
összeszuszorodva a padon, egyes érthetlen
szavakat susogva, a delirium tremens c-irját
hordva önmagukban. Tompultságukból csak
akkor jönnek magukhoz, ha valaki fölkiált és
italal kínálja meg őket. Ilyenkor az ébredés
okozta borzongást leküzdve, egyenesen a nagy
asztal elé lépnek.

Ez a párisi nők söpredéke. Rekedt hang-
juk elurálja, hogy tüdőbajosak; többnyire a
kórhabzól kerülnek ide, a hol egytől-egyig
viszavárják őket. Már viselik homlokukon a
halál bélyegét, ajkaiak nem záródnak, bőrük
egészön sárga, arcuk ráncos; iszonyu lát-
ványt nyujtanak, a mikor reszkető karjukkal
poharat emelnek ajkaikhoz, ide s tova tá-
torogva, mint a nádszál, melyet a szél len-
get. Mint minden részeg ember, e nők is az
ital hatása folytán elbeszélnek mindenkinek
történeteket. Egy iszonyu külsője marczona
fogatlan szájjával nehány szót dadog, melyek-
ből kiittünk, hogy a Pitié-kórhabzól került
ide; dicsőit az orvost, ki őt gyógyította, majd
meg folyton harapdálva a pálínkájában levő
cseresznye szemeket, gyűlöletét fejezi ki a
kórhabzi pap ellen, ki mindenkit üldöz okta-
tásaival, azután leesik a padra és úgy odaüti
fejét a falhoz, hogy csaknem kettéhasad.

A csapszék hátsó része igen kicsiny,
alig nagyobb egy társasokai besejénél. Itt
körülbelül harmincz férfi és asszony álldogál
két asztal körül; ismeretlen művészek kü-
lönféle festményei díszítik a falakat; egy ittás
abban az állapotban, mikor már nem tudja
többé a bort magától tartani; két zsebmetező,
ép a midőn egy bábész angol zsebet kiüríté-
té; majd egy „kittartott“, kinek a kapu alatt
egy hölgy pénzát ad, és mindezek körében
egy könyomat, mely Zola „Emberirtó“-jának
legcinikusabb jelenetét ábrázolja. Ez illus-
trációk egynemelyikének szerzője ismeretes.

Igy a többi között ez a fiatal, göndörhaju nő,
érdekeseen sapadt arccsal. Felíttasan két
zubbnyos férfi között ül, kik csak azt várják,
hogy teljesen elázók. Kora ifjúságában igen
munkás volt. Azt állítja, hogy Hachette könyv-
kiadó számára képeket rajzolt egykoron és
csak kis hiza volt, hogy érmet nem kapott a
„Salon“-ban kiállított rajzáért. Annyi bizo-
nyos, hogy e lány nem nagy tehetséggel, de
elég ügyességgel rajzol. Nagyon szép lehetett
tizenhét éves korában. Most, 25 éves korban
egy néz ki, mint egy vén asszony, görbe hátú,
megviselt testű, hangja a dohány és a szesz
tulságos élvezetétől egészen tompa lett, a
gyorsanülő tüdővész vett erőt rajta, körmei
között tartja, hogy hogy élete már nem napok,
hanem órák kérdése! A legközelebbi napok
egyikén ki fogja lehelni lelkét — két pohár
pálínka között.

Kétségkívül érdekes volna megtudni,
hogy mi okozta e szerencsétlenség borzasztó
súlyosodását. De nem lehet tőle egy érthető
mondatot sem kikikarni; mert ő nem tar-
tozik a bőbeszédűek, hanem a dadogók közé.
Visszágra rosul esik az embernek, minthogy
minden pillanatban bekövetkezhetik véghele-
lése. A szerencsétlen bármely okos szóra
harapással felel. Szeriate az élet nem méltó
arra, hogy törődjünk vele, és hozzáteszi, hogy
végre is majd csak ad neki a város egy
fenyőfa-koporsót.

A csapláros fia már elaludt, a csapláros
egyre mér ki bort és pálinkát, és a csaplá-
rosné öblíti az üvegeket valami piszkos víz-
ben. Mindketten, ugy látszik, nagyon meg-
vannak elégedve sorsukkal, mert csapszékük
jóformán a leglátogatottabb. Asztalokjukba
dobálják a beszedett pénzt, melyet erkölcsel-
enség vagy büntetés által szerze az, kisheszre
beváltotta.

Ép éjfél volt, a mikor az Au-Père-les-
Lunetteshez címzett csapszékét elhagytuk.
A „rue des Anglais“ még most is élénk;
valamennyi pálínka-bolt és kocsmá tömve
van néppel; ambulans zenészek — többnyire
guitar-jászok — mulattatják a közönséget,
érezelgős románcaik dallamaiba belevegyül a
„Marseillaise“, melyet nehány műkedvelő
maga is eladál. Egyszerre át a záróra és
becsukják a csapszéküket. Ilyenkor aztán e
ronda népség alvóhelyet keres; ki valamely
kiürült csapszékben, mely hálozobának ala-
kították át, alsuzsza ki mámorát, ki valamely
gödörbe esik, a honnan a könyörületes rend-
őrség fölviszi és elviszi a legközelebbi rend-
őrállomásra, de a legtöbbben a közlelvő nagy-
számu vendégökben keresnek éjjeli szállást,
melyeknek egyik legerősebbjének specimeneje a
„rue Maitre-Albert“-ben található.

Ha elhagyjuk a „rue des Anglais“-t, az
annak szomszédságában levő „rue Maitre-Albert“
végén egy lámpás int elénk, melyen e sokat
mondó szó áll: „Hotel!“ Csak két ablaka
nyílik az utcára, de ez a része az épületnek
nem tartozik a hotelhez. A földszinti helyiség
egészön az alvóvendégeké! A hotelbe egy
hosszu sötét folyosó vezet, mely az udvarra
nyílik; ide, ugy lát-zik, a nap sohasem ha-
tolt be. Az első emeletig vastag kőfalakkal
bir az épület, ezek egyedül maradványai a
hajdan fényes palotának, melynek tulajdonosa
parlamentari tag volt. E solid alapmennyre
idővel különböző épületeket emeltek, melyek
alig hasonlítanak rendes lakházakhoz; a föld-
szinti istállók külön kabineteire lettek fel-
osztva. A negyedik emeleti szobák tagjai
bérlik ki ezeket és fizetnek egy-egy külön
szobácskákért hetenkint három frankot. De nem
is ér többet, mert butorzata nem áll egyébből,
mint egy piszkos ágyló, a melyet mocsokos
pokrócz fed és egy rozsz faszékkel, falairól
pedig csak egy csorog a víz, tetőete fekete
és biztos menhelye a pókoknak, ajtai pedig
— s ez a jellemzőbb — patkányfogak nyom-
mát viselik magukon.

E helyen gyűlnék össze a munkanélküli
munkások, könnyelmű nők, a fegyházból ki-
kérült gonosztevők, a csavargók, kiknek semmi-
féle mesterségük nincs, sőt olyanok is, kiket
a nyomor kergetett ki rendes lakásukból.

A kik külön szobácskát bérelhetnek, már
sokkal jobbak a többieknek, mert mégis van
némi rendszeresség életükben. De tekintünk
fel az emeletre a közös hálozobákba, hol
minden vendég egy éji hálásért 30 centimeot
fizet — előlegesen. Maga a vendégős vezet
bennünk-t, kinek elég jóságos arca van és az
„auvergnot“ jargont beszéli. Egy fehé-
bádóg lámpát tart egyik kezében, a másik-
ban pedig gyufákat, mert a folyosók ablakai
többnyire ki vannak törve és a szél könnyen
elolthatja a lámpát. Egy lépcsőzet, jobban
mondva, hácsó vezet fel a közös hálozobák-
hoz, melynek egyes lépcsői félig roskadtak és
ingadoznak lábaink alatt.

A lépcsőzetet a tető lyukain át beható-
eső szokta mosni, tehát a sző szoros értel-
mében az isteni gondviselés gondozza. Az
első emeleten egy kis karzat vezet a háló-
szobákba. Itt nagyon óvatosan kell járni, mert
a karzat nem elég erős és alig bír már több
embert egyszerre elviselni. A vendégős benyt
az első szobába, mely igen alacsony és ronda;
körülbelül tíz ember fekszik benne, kik nem
is ismerik egymást, és talán nem is fognak
többé e helyen találkozni. Ugy szólnán, vala-
mennyire meztelenek. Egyetlen inguk az ágy
végére van akasztva. Nehányan fölriadtak ál-
modozásukból és a lámpa fényének látára
merően ránk szegzék szemüket. Rosz lelki-
ismeret bántja az ilyeneket. A vendégős egy
mosolya megnyugtatta a fölriadtakat. Ily éjjeli
látogatások gyakran előfordulnak; a rendőrség
nem egy esetben itt keresi és találja meg a
legnagyobb gazembereket. A vendégősnek,
megjegyezzük, hogy az egyik ágyruhája tisz-
tább a másiknál. Ez onnan van, hogy némely

vendég 3 souval többet fizet és ezért tisztá
ágyeműt kap.

Ezalatt nyitva maradt az ajtó, minek
következtében a bűzhödött lég kissé felfrissült
és legalább kevésbé volt kiállhatatlan e hely.

A nők számára külön hálozobák van-
nak, melyek azonban semmiben sem térnek el
a férfiak hálozohaitól.

Midőn e helyet szemlélgetjük, önkéayte-
lenül eszünkbe jut az a tisztaság és rend,
melyet a fogházak egyes celláiban találunk.
Nem csoda, ha e szálloda látogatói a fog-
házba jutván, onnan ki sem kívánkoznak.

Az ember szive összeszorul ennyi nyo-
mor látásra és a fájdalmas érzetet fokozza az
a tudat, hogy mindaz oehány lépésnyire van
a boulevard Saint-Germaintól, hol kőből épült
fényes paloták, gazdagon aranyozott kávéhá-
zak, kényelmes hotelek stb. kinálkoznak a la-
kosságnak.

Két óraker éjjelután hagytuk el a „rue
Maitre-Albert“-ban levő hotelt. Az utcán söté-
tét árnyakkal találkoztunk; gyanus férfakkal,
névtelen nőkkal. Látásukra csend köszönt be,
az árnyak eltűnnek; az erkölcselenség és bűn,
mely rendőr közegeket vét bennünk fölismerni,
menekül előlünk, mint a patkányok a csator-
nába, ha ebet szimatolnak.

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

Budapest, nov. 30.
A készáru-üzletben a lanya irányzat to-
vább tart. A kínálat gyenge volt és jól bárá
silány minőségű buza került a piacra. Mint-
hogy a malmok olcsóbb árak mellett voltak
hajlandók vásárolni, az árak átlag 5—10 krral
csökkentek.

Legmagasabb ár volt 77.2 k. tiszavidéki
buzáért 12.50 fnt, legkisebb ár pedig 70 k. fe-
hérmegyei buzáért 11.50 fnt.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokványbuzatavasra 12.—
12.05.
Bánsági tengeri május-juniusra
1882. 7.—7.05
Szokványzab tavaszra 8.17—8.22.

Köbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok távirati jelentése.
— nov. 30.
Az üzlet változatlan. Magyar öreg nehéz 56 kr,
fiatal nehéz 57.50—58, közep 57.50—58—
könnyű 57—, szedett közep 52—54, könnyű
52—53, romániai bakonyi közep 56¹/₂—57 transi-
to átmeneti, közep —, átmeneti, könnyű
—, átmeneti, eredeti nehéz 53—54, átme-
neti, könnyű 51—53 átmeneti, szerbiai nehéz
55¹/₂—57, átmeneti, közep 55—55—, átme-
neti, könnyű 54—55—, átmeneti. Az árak pá-
ronként 45 kltó és 4 százalékos levonással ki-
logrammonként értendők. Romániai és szerbiai
sertéseknél, melyek mint átmenetiek adtak
el, a vevőknek páronként 4 arany fnt vámok
éjében térítetik meg.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.
(A Magyar távirati iroda eredeti sürgönyei.)

Budapest, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A képviselőház pénzügyi bizottsága mai
ülésében folytatja a közoktatási minisz-
terium költségvetésének tárgyalását.

Budapest, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A képviselőház közgazgatási bizottsága
részletesen tárgyalta a megékly háztar-
tasáról szóló törvényjavaslatot.

Kolozsvár, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
Maros-ludas-besztercei pályavonal be-
utazását Landau miniszteri felügyelő
befejezte és kedvezően nyilatkozott a
tervek kidolgozásáról.

Szabadka, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A női iparkiallítás érmeinek és diszok-
leveleinek kiosztása ünnepelesen meg-
történt.

Belgrad, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A kormány hajlandó a hazatérő albánok-
nak, kiknek jóságán gyarmatosok meg-
telepednek rögtön kárpótlást adni.

Cattaro, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A felkelők és a katonák tegnapielőtt éjjel
összeütököztek. A katonák vesztesége 20
ember, krivosciak közül 150 ember
vett részt a harcban.

Szófia, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A kormány a kelet Ruméliából szállított
czikkeket, dohány, borszesz és só kivé-
telével, a vám alól felmentette.

Carlovitz, decz. 1. (Érk. d. u. 2 ó.)
A congressus megalakult: elnök k Maxi-
movic Miklós képviselő; jegyzők: Man-
dics, Dimics, Petrovics és Dimitrievics;
holnap megkezdetik az igazolási vita.

DEBRECZENI SZINHÁZ

III. bérlet. 9. szám.
Péntek decz. 2-án másodsor:
ÜDVÖSKE.
Uj operette 3 felv.
Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

